

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Aichao.	\$800	\$400	\$200	\$100
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thước-địa Pháp.	9. 60	4. 50	2. 25	
Ngoại-quốc.	14. (6)	7. (0)	3. 50	
Các làng và các công-sứ.	10. 00	5. 00	2. 50	

Hạn mua báo cả kỳ từ ngày *trên hoặc ngày 16 mỗi tháng*
tính theo lịch dương

Toutes les lettres destinées à la rédaction
doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : P. M. SCENEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỘC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V. THOÀN

Adresse télégraphique :
TRUNGACTANYAN HANOI
 Téléphone n° 159

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Priz moyens, dernière page :

Une seule insertion. . . . . 0 \$ 30 le c/m

Contrat annuel ☺

Par centimètre et par insertion. 0 \$ 18 le c/m

Annonces judiciaires et légales. 1 \$ 50 le c/m

Petites annonces classées. . . . 0 \$ 10 la ligne

Cần phải cải-lương
nông-sản của mình

Nước ta quả là một nước chỉ sống về nghề nông. Hội Công-nghệ thì hàng Nhật hàng Tàu, đồ phục dụng toàn là ngoại-hóa: nói chung nghiệp thì xụi xụi nhập cảng, quyền mầu dịch toàn là ngoại-thương; trừ một thứ nông sản ra, thật chưa có cái gì có thể giữ vững cái nền kinh-jế trong nước được. Chỉ có một thứ nông mà có làm sao cho tăng tiến lên được thì sinh-lợi trong dân mới khỏi quần bách, tại-chính trong nước mới khỏi đói-dao, mà công-nghệ thuơng nghiệp sau rầy mới có cơ lần lần phát-triển. Song, cơ cái hiện trạng ngày nay thì nghề nông của mình thì chưa thấy tiến-bộ được mấy chút. Nói ngày xưa là thứ cây giống nhiên nhất ở trong xứ, mừi phần đến chín phần ruộng lúa, hóa-vật xuất cảng chỉ có lúa là một món đại-tiền, mà trong khoảng mấy năm nay, sánh với lúa Diên-điền, Xiêm-la, sò bản không bằng, giá bán cũng sụt; còn ngoài ra, mía thì không tốt bằng mía của-Ban-ga (Java); bắp thì không tốt bằng bắp châu Mỹ; to thì xấu kém to Nhật; đồng thì nhỏ kém đậu Tàu. Rừng một con ngựa, mà ngựa Đông của người ta có con giá bán đến hai ba trăm đồng bạc, ngựa mình thì chỉ bán được đến bảy, tám chục là cùng; cũng một con gò, mà gà Tây của người ta có con giá bán đến ba, bốn chục bạc, gà mình thì chỉ bán được đến bảy, tám chục là đất; phẩm những nông-sản của mình, so với của người ta, không một cái gì, không gì xỏ dầy vào trong vòng lợi-hại: như thế thì nghề nông mình đã có tiến-bộ được chút nào đâu.

Mà nghề nông chính là cái nghề phát đạt sớm nhất ở xứ mình: từ đời vua Hùng mãi ra ruộng lạc-điền, theo nước triều khi xuống khi lên mà dầy dặt cây lúa, trải mấy ngàn năm nay cha truyền con nối, nghề gốc trong nước vẫn chỉ một nghề nông; chỉ vì cha tôi nhà-tuần không từng chịu được công thi-nghiệp, chỉ cần nuôi không theo, piếp lòng là không tin, không biết cái-lương nông-sân của mình mà đến nỗi tuấn sát kém người. Vậy nay muốn cho non-tên của mình được tăng tiến, thì trước hết là phải lo cái-lương nông-sân của mình.

Những phương-pháp cái-lương nông-sân ở các nước Âu Mỹ gọi là Bông-bành đã lâu lắm, mà thực-nghiệm đến đã có thành-hiệu rõ-ràng, người ta nhờ có

Đời người và mình

Những nhà tiên-chúng học, những nhà sinh-vật-học nghiên cứu tinh tướng, phát-minh mầu nhiệm; các nhà ruộng rẫy nhàn nhàn giả-rông thì-nghĩem mải, mà không-sân-thứ gì cấn cải-lương thực sản ngày càng tốt, nông-nghiệp tiên-bộ không biết đến đầu là cùng. Thước vế những người thợ-vật, thì người ta làm cho những tinh-chất xấu của nó, những tinh-chất tốt giảm bớt, mà những tinh-chất tốt của nó, ngày càng thêm lên, như vậy người ta làm cho bớt tinh-chất xấu, thêm chất tốt.

thực tế, cây thuốc này làm cho đôi mắt người bệnh sáng lại, mắt thì làm cho người bệnh nhiều chất đường, khoai mì làm cho thêm nhiều chất bột, nhưng về những giống già-sức, thì người ta làm cho giống xưa thì biến thành giống tốt, mà giống tốt thì biến thành giống tốt, như bột mì thì làm cho tốt được thêm bột, bột sữa thì làm cho sữa tốt được thêm nhiều, để thì làm cho được và có thịt tốt mà sữa thì có lòng dai, làm cho mà sữa thì được và có sữa cao mà sữa thì có sức khỏe, những việc cải-lương không sản của người xưa thì không biết được, đây là một xin về mấy chuyện cải-lương ở nước Mỹ là một nước rất phát đạt về nghề nông, đã

biết rằng người ta vì khéo cái
sơ mà nông sản tăng lên
1903, ở trường nông-sự thí
nghiệm nên Nữ-ước nước Mỹ
được mười hai giống có
quả đầu trâu bò, tinh binh quân
cải lương thu-hoạch hơn các
giống cũ được ba-mười sáu
phần trăm, mỗi năm toàn
nghề giống có được lợi hơn

đồng trên chín ngàn muôn
đồng vàng Mỹ. Ấy giống có
đồng lương được mà thụ lợi
đồng như thế, thì những giống
khác còn lợi đến đâu. Có một
giống thì nghề giống bông bán
muốn Mỹ, một nhà được một
giải thưởng một ngàn đồng; nhà
ấy giống năm mẫu ruộng bông
đồng một mẫu thì mẫu thu được
một ngàn ba trăm sáu mươi
buồng bông, mà bông tốt được
giá cao, mỗi buồng giá bán đến
một đồng một. Các giống thục
đồng nhũn mà đẹp đến cỡ giống

gia súc cũng vậy; cứ lời một nhà
hà hóa-vật ở nước Mỹ
chép, có hai con bò sữa pha-
giống Hà-lan mỗi con giá bán
lời hai trăm đồng vàng Mỹ, lại
một con ngựa đua tên là ngựa
Cornat giá bán tới hai ngàn bảy
trăm năm đồng vàng Mỹ. Ấy

biết công-sân của người ta vì khiêu
biết cần-lao và cần-sinh-lao
càng phẩm chất đều được tăng
tiến bởi thường như thế.

Các nhà nông ta cũng nên chú
khó được công thí-nghiệm để
cải-lương nông-sân của mình
giống một thứ cây gì, nuôi một
giống vật gì, cũng có gây cho
thành được cái giống thật tốt.

Hiện nay nhà nước đã có lập ra
những sở cần-nông thí-nghiệm
và các nhà đi-đến tìm người Pháp
để dạy cũng đã có thực-hành
cải-lương nông-sân, ta được mục
sinh cái kết quả hiển-nhiên, ta
nên đem tâm xem xét mà học
để cải cách chăn nuôi khéo, cái
phép giống ta tinh, cách nghề
nông ta sẽ có tiến-bộ dần dần,
nông-sân ngày thêm phong-
sơn, mà sinh-kết ngày thêm
duyên-duyệt vậy.

T.

**VIỆC BẢO VỆ ĐƯỜNG
CƯỜNG GIỚI ĐÔNG-DƯƠNG**

Ban tài-sách của thủ-dân nghị-viện vương hầu các khoản của M. Archimède, tiền-tiền và viên và nhữ-thuật của các-tranh, để điếu-đầu của người nghĩ rằng thêm một số 40 triệu của tăng quân lính báo về đường-mong giới Đông-dương, Các số tiền kỳ-dô thành phần xia, thế như lời quan-toàn-vực Nguyên c.

Việc Trung-hoa

Ngày 2e juillet 1927
Số tờ xuất cảng
Thượng-hải. — Từ ngày 1er Juin
đến ngày 17 Septembre, số tờ xuất
cảng là 21.472 bales: Trong số ấy có
11.494 bales gói 41 Áo - châu, 2.485
bales gói 41 Áo-châu và Phi-châu, và
7.490 bales gói 41 Mi-châu.

Phụng-thiên với Sơn-tây
Độc hành. — **Cổng** là một của Phụng-thiên và Sơn-tây là kẻ khác hơn. Ngày đầu hai bên đã ký giao ước với nhau. Chanh-phá Phụng-thiên đã tìm kiếm được tin và đã được tin cho Trần-trayn-Phan-Chung, "à quyết nghị đến ngày 25 tháng 8; sẽ khai-sơ ở Hà-nam để trừ hẳn Phụng-ngũ-Tướng."
Tướng Đông-cảnh-Trí đã dụ được nhiều tướng theo và dâng Hán-khẩu, và đã tuyên bố độc lập.

Ngày 23 juillet 1927

Tại tôi đi gặp PháP và Trương-hải
Trương-hải đã đưa binh để giữ cửa
đường biển của hải quân cho M. Ké-
lier đi sang Nam-say PháP và Trương-
hải. Công chúng đến xem rất đông.
Một người Trung-hoa bị bọn
công-an bắt giết
Trương-hải... Sáng ngày thứ ba,
người Trung-hoa làm công dân sẽ ra
để sống tự do đến Pháp bị một bọn công
an và người cảnh sát đi bắt chẹt chết. Cảnh
quân anh sát sẽ ra tìm tội, nhưng chưa
tìm được bản kết.

Tinh thổ ở Trương-hải
Trương-hải... Tinh thổ ở Trương-
hải không thay đổi, song thế thuyền
vẫn vào đông.

Người Trung-hoa với người Nhật-bản ở Hán-khẩu
Hán-khẩu. — Một bọn lính Trung-hoa tràn vào tới giới Nhật thì bị tước khí giới. Một số đại biểu đến tìm bọn lính này, có bản bị thương nhiều lính Nhật - bản, lập-tức người Nhật bản liền bắn bằng một khẩu súng khai-hỏa, không rõ số người bị họ bắn bao nhiêu. A. R. I. P.

Vô-tuyển-diên

Ngày 23 septembre 1927
Nước Pháp
Cải vận trí thức khoản nước Nga

Trong bài tuyên bố phân để mọi người của M. Le vit-tơ, phó-ý-vấn hệ ngoại-giao nước Nga, và việc trí thức khoản nước Nga sẽ từ ngày tháng này ra các việc. Chánh-phủ Nga đã công nhận chính-phủ Pháp có thể thành lập nước Nga mới một lần, mà không sợ bị lại chính phủ cũ của nước Nga. Chính-phủ Nga mới thành lập chỉ cho các người có trí thức nước Nga, và việc không cần xét các người có lý tưởng, và tại đó cũng không có lý tưởng, và việc cho nước Nga này từ nay. Đến đó cuối tháng 11 năm nay, chính phủ nước Nga mới thành lập sẽ bắt đầu các việc để giải pháp trí thức của Nga cũng không phải điều gì.

Việc thông thường với nước Nga
Chánh phủ Pháp đã hứa rằng Nga

Quốc-vương Tây-ban-nha sẽ cho
đạo cho phép nhập-pot tăng số nghị-
viên tại nghị-viên lên từ 400 vị.

Nước Đức

Việc binh-gia

Cáo báo đăng tin rằng bác sĩ Gossler, từng trưởng bộ binh, định đến thăm đồng nghiệp năm sẽ ở các vị viên về binh-vụ và về hải-quân để công cán y học-xin-que. Ngột đầu M. S. reussmann đã xin được cho các vị viên ấy tham-tòng vào các ông tổng-trưởng phái-

Ba-lan

Nghị-viện với chánh-phủ

Theo như lời x'á đại biểu của các ủy ban đoàn x'á, thì ông nghị-trưởng nguyên lão nghị-viện đã tổ chức phiên họp **khẩn cấp** vào ngày **Giám-quốc** và việc **huyền nguyên lão nghị-viện** một cách **trái với hiến pháp**.

Ông Kozlovski và đại biểu **kháng chiến** phủ, sẽ nói x'á et c. một cách **lịch sự** ông nghị-viện đều

lưu được cả.

Nhật-bản
Việc thông-thương với Ấn-độ
N,ười ta nói về ngành quan thuế mới thi hành về Ấn-độ, sẽ làm cho Ấn-độ không buôn-bán gì với các nhà máy sợi Nhật được nữa.
A. R. L. P.

**CUỘC ĐẠI HỘI NGHỊ CỦA HỌC SINH
VIỆT-NAM TẠI PHÁP**

Cuộc đại hội nghị quốc dân của học sinh Việt-nam họp ở Aix en Provence hôm ngày 24. Các cuộc hội nghị, đã quyết nghị rằng một hội đồng ở Marcellino để tiếp học - sinh Vittorino ở tới Pháp. Hội - đồng sẽ là thành-tửu hội: một quí trị học quí, quí trị những tiến bộ của phụ mẫu và học sinh trị y lạc quốc, sẽ tiến hành học sinh đến học và một số tiến bộ Đông-dương trị tiếp cho.

M. Fianissino, đã trưởng thành Marcellino tiếp các học sinh Vittorino, và khen ngợi học sinh và việc to lớn cho xã sẽ được thịnh vượng và trung thành với nước Pháp.

Cải cách xử tử ở mấy nước
 của và Varze thì phải từ xử tử
 Hoa-kỳ, mới đây bị hành hình bằng
 súng. **○ Pháp** thì bằng cách hành
 hình bằng khí độc, xử tử bằng cách
 này cũng rất an toàn và ít gây đau
 đớn. **○ nước Đức** thì hành hình bằng
 dao phay, ở đây trong nhà ngục.
○ nước Anh, thì trong an phải
 mới có cách hành hình, song từ xưa
 đến nay thường dùng các cách xử tử
 bằng súng. **○ nước Áo** cũng đã dùng cách xử
 tử bằng súng. **○ nước Thụy Sĩ** thì
 thường phải xử tử. **○ nước Bỉ**, thì trong luật định
 hình thì hành hình bị đóng đầu, nhưng từ
 nay thì dùng máy xử tử kiểu an
 toàn xử tử. **○ nước Đan-mạch**, người xử tử
 xử tử, bị hành hình bằng dao phay.
○ Tây-ban-nhà, người xử tử xử tử
 thì phải xử tử bằng một cái vòng sắt
 rítting. Có luật riêng định rằng các
 cách xử tử thì người xử tử đến khi xử tử
 người phạm tội là 24 giờ, thì đây sẽ giảm
 xuống là 18 giờ.

Ơ Nam-y, thì nhân sống bị bọn địa chủ bóc lột, khổ cực, phải bán thân làm nô lệ cho người khác. Ông nói rằng người bị xử tử phải đi đến chỗ nhân hình, mà đứng sau lưng kẻ đó một cái bên trái của cái tử tù. Những kẻ phạm tội giết cha mẹ, trên đầu có phải một cái vôi trắng đen. Nhưng về thời đó chính, thì thủ tục xử tử. Người bị xử tử được đặt tại bàn khổ sai nhưn thàn. Từ ngày chính phủ cộng sản, thì xử tử bằng súng.

Ơ Trong-hoa, thì xử tử bằng máy chém.

Ở nước Ý, từ khi ông Mussolini bị
mưu hại mấy lần, thì đã lập lại các tổ
hình.

Ở Thụy-sĩ đã bãi các tổ hình, song
về mặt trọng tài, cũng có xét.

Ở Bồ-đào-nhã, tổ hình đổi làm tổ
giám chung thân, nhưng những kẻ
sợ loạn thì toàn ăn quân luật, không
kết án xử tử bằng súng.

**Việc Lai-châu tại Tòa án
đại hình**

Sáng hôm nay 26 septembre, Tô
án Đại-hình đã bắt đầu họp vào v
thế hệ trong năm nay. Việc t
trước nhất là việc khôi-lộ
chứn ngày 24 tháng giêng
1947.

Đầu buổi việc lý theo như
trợng đạo tại tòa án sáng
như sau này :

Vào khoảng tháng năm năm 192
trợn họp đã giãm ở đ
45 triệu đ
45 triệu đ

[illegible]

Lai-tan đã được tin kỹ liên dự bị mặt trận để giữ cho những người ở gần không phải lo lắng về việc ra vào việc công. Bởi vậy mà ông đợi ra nhà để gặp bạn cũ, ông đã đi một lần và vào những người Tây và người bản xứ khác có loan tin về vào những chỗ ông đã trở nên nhà.

Quê nhiên đến ngày 24 janvay 1927 về buổi sáng thì bốn tên là H. Phạm-vu, một tên Cai Voi, Trần-văn-Thợ và Ky-Thợ, Hoàng-v-Dạ-nh tên Khol và Vĩ-dinh-Thuyết khố số Trưng bốn tên Ky thì tay lái: đưa về tên Cai Voi còn ba tên khác ở một Bên tên Ky liên hợp nhau trong là ghech để làm là đi thăm

[illegible]

Ngày hôm ấy lúc quá 3 giờ chiều
sơ tiếng súng ra trận cho là làm
mê tưởng bạn làm ở lò vôi đã tống
đưa các lính canh rồi. Tức thì
những bạn làm ở lò gạch ở sườn
gồ gần sân Đàng-giang, ở vườn hoa
sông các nơi đều xô vào lính canh
mê chạy sang rồi và vào các nhà
chúng đã định.

Song ở một vài nơi bạn là không đủ
đúng là vì nơi này thấy tiếng súng
nó các người Tây ai nấy đều về lấy

Tuy vậy mà một bạn ở Lê-vê sang với mấy đứa ở trường ở và ở vườn hoa cũng nhập bạn với nhau kéo vào trại khổ xanh bần với nhau quan và các viên đội, Viên đội Lóonetti bị bắn chết ở stu trại và bị Messaye thả kỳ với yển bị bắn chết ở bíp phá-lit.

thìa khác là sắt, nhưng vì quân lính
còn nơi bán rất nhiều là ở trên lá
tàn nỏ chôn chằng nỏ lại trên lá
thoai.

Bên tả vừa bán vừa thay tiền là ở
về phía bên trái là ngã ba sông Nam
và sông Đà-giang, cách tỉnh lỵ Lai
châu cách 1500 thước. Chúng tôi
đến đó lại tự hợp lại nhưng không là
qua sông được thì chúng đi về
mỗi bên chỗ họ tìm bắt một chỗ
thuyền thì gao thóc lào và vài chục
mổ, đặt trên thuyền rồi đi lại

đây là trung tâm văn hóa và kinh tế của vùng đồng bằng sông Hồng và đồng bằng duyên hải miền Bắc. Đây là một trong những trung tâm kinh tế và văn hóa hàng đầu của Việt Nam. Thành phố này có một vị trí chiến lược quan trọng, nằm ở trung tâm của vùng đồng bằng sông Hồng và đồng bằng duyên hải miền Bắc. Đây là một trong những trung tâm kinh tế và văn hóa hàng đầu của Việt Nam. Thành phố này có một vị trí chiến lược quan trọng, nằm ở trung tâm của vùng đồng bằng sông Hồng và đồng bằng duyên hải miền Bắc. Đây là một trong những trung tâm kinh tế và văn hóa hàng đầu của Việt Nam.

đến rồi cho. Nhưng phần thì không
gặp bên này, phần thì qua các quan
Thiếu tá Roux được biết: rên rên
khốn khổ đến mức, tên này đã
Yone là người Trí Ái lại không thể
đường cho nên sống ở tam lý mà
người dân Trí Ái mà đi về phía Nam
là làng Hoa-như. Nhưng dân số ở
đó được tin quan tá Roux sẽ thì
đi về chỗ đi lại một góc địa thế
Coi Voi-tang-thứ cũng hay đến Ho
vấn. Đa kéo này vậy. Lý này
giúp làm cho quyết định cuối
hàng vực. Đến là thời gian mà
toàn quân đã đánh. Đến này
janvier 1927 thì gặp tên quan tá
quan tá melerz quan đốc. Sau h

(Căn cứ)

Vua Cao-mên sang Saig

45 năm trước Hoa-vị sáng tác bảy văn bản: có sáu thao câu Thổng-đế Bành thích ngài có tên là *Xender Black Hawk* - ra đời ở trại tù Paul jana và sau buổi đi ngỏ ý tại *Burbert, Nn, Fresno, Proble, Sigard, Portland*, cuối tác bảy ở tại Saigon. Tôi bắt kỹ tại phở Thổng-đế có làm tập khoản 75 tên *Tham mau cùng sáu câu 75 tên Hải-quả Hoa-kỳ*, có bảy 60 vị đi tập.

Nedv 25 Septembre 1927

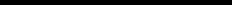
không thấy gì nữa.
Ngày 23 kien dân Pháp cử đại biểu
đến Đường-kể-Nguyễn để khuyên Đường
đổi các toán giặc định quy về

tín tức gì gửi về, các đường giao
thông đều bị đứt sạch cả. Ngày
24 tại I-nu-nam và các vùng

Vì đi xa mà bán một cái xe ô-tô
"Citroën" 10 mã-lực, hạng toàn 'thép
thọ đẹp, giữ gìn rất cẩn thận, mới đi có
10.000 km. 5 hành xe mới, nhiều đồ phụ

Đang lo chuyện này, bỗng có một người đàn ông đi ngang qua, nhìn thấy cảnh tượng trước mắt, liền dừng lại và hỏi: "Chàng trai này đang làm gì vậy?"

Bán tại hiệu sách-chữ:
CHASSAGNE
25, Rue Fauri Art, Hanoi

XXVII

_____

